

ILMUNUD ON RAAMATU „Farmaatsiaterminoloogia“ TÄIENDATUD TRÜKK

17

FARMAATSIAETERMINOLOOGIA

Eelmisel aastal ilmus raamatu „Farmaatsiaterminoloogia“ teine, täiendatud trükk. Raamatu koostajatel farmaatsiaterminoloogia komisjonist on eriti hea meel, et täiendatud raamat jõudis lugejateni just ametlikul eesti keele aastal. Raamatu koostajateks on Toivo Hinrikus, Karin Kogermann, Ott Laius, Signe Leito, Ain Raal, Andres Soosaar, Triin Teppor ja Daisy Volmer, kes esindavad TÜ farmaatsia instituuti, Ravimiametit ja TÜ rektoraati.

Täiendatud trükises on varasemas, 2010. aasta väljaandes olnud loenditele lisatud termineid, mis on vahepeal juurde loodud, aga lisandunud on ka üldiste farmaatsiaterminite ja enamlevinud farmaatsialühendite loetelu. Ravimvormide klassifitseerimise struktuur on muutunud ning Euroopa farmakopöa sõnastik ja droogide loend on kaasajastatud Euroopa farmakopöa 9. väljaande alusel.

Terminoloogia kaasajastamine tuleneb praktilisest vajadusest. Sarnaseid ravimeid kasutatakse üle

Euroopa ning ravimite omaduste nimetamiseks on terminid kokku lepitud, et oleks võimalik veenduda ka teises riigis oleva ravimi samasuses. Konkreetse näitena võib tuua riikidevahelise digiresepti projekti, kus Eesti digireseptiga saab ravimit osta Soomest ja vastupidi. Selleks, et tervishoiutöötajad saaksid veenduda, et ühes riigis välja kirjutatud retseptil on mõeldud tõesti seda, mida teises riigis apteegist väljastada plaanitakse, ongi tarvis standardtermineid ning et kõikides riikides oleksid need terminid riigikeelde tõlgitud.

Farmaatsiterminoloogia ekspertkomisjoni ülesanne on kaastajastada ja korrastada eestikeelne farmaatsiavaldkonna oskussõnavara vastavuses rahuvaheliste normidega. Eelkõige tegeleb komisjon Euroopa farmakopöa jaoks loodud standardterminite ja nende definitsioonide tõlkimisega.

Euroopa farmakopöa standardterminid ja nende definitsioonid on leitavad elektroonilisest andmebaasist Ravimiameti veebilehel <http://www.ravimiamet.ee/farmaatsiterminoloogia>. Sealt leiab igal ajal hetkel kõige ajakohasema loendi eestikeelsetest standardterminitest. Ilmunud trükis on leitav Ravimiameti veebilehelt: www.ravimiamet.ee/farmaatsiterminoloogia

Artikli koostas
Anne-May Nagel

KOMMENTAARID

Ain Raal

juhataja
TÜ farmaatsia instituut

Uus versioon katab muidugi seda, mis eelmises versioonis juba olemas oli, aga sisaldab ka palju uut informatsiooni. Selle koostamine nõudis küll palju süvenemist, aga kuivõrd meie töö oli hästi organiseeritud, sujus see latusalt. Kohutume komisjonis igal kuul ning niiviisi toimetades ning veidi kodutööd tehes laabuvad asjad kenasti.

See raamat on mingil moel kohustuslik kirjandus. Ilma selleta on tegelikult keeruline toimetada, mis ei tähenda muidugi seda, et selle sisu peaks pähe õppima. Aga peab teadma, et vajaduse tekkimisel saab sellest raamatust abi. Eriti kasulik on see muidugi tudengitele, kellel kitsamates erialastes ainetes keerulisemate terminitega tegeletakse.

Selliste trükiste ilmumine tagab, et meie erialane mõtlemine saab toimuda eesti keeles ka farmaatsiavaldkonnas. Ja see tagab omakorda meie keele püsivuse. Seetõttu on vaja võõrkeelsetele terminitele eestikeelseid vasteid ja ka arusaadavaid definitsioone. Muidugi pole selliste vastetes kokku leppimine alati lihtne, vahel arutame ühe termini üle komisjonis pool tundi. See töö on äärmiselt vajalik ja selle tähtsust ei saa kuidagi alahinnata ning see ei saa kunagi otsa, sest uusi termineid tuleb pidevalt juurde. Nendega tegelemine on oluline, sest terminitest ka rahvusvahelisel tasandil sisuliselt ühtmoodi arusamine tagab ravi kvaliteedi.

Toivo Hinrikus

emeritdotsent
Tartu Ülikool

Farmaatsiterminoloogia teine, täiendatud trükk on jätkuks ilmunud käsiraamatule aastast 2010. Täiendatud trükk on märksa mahukam – 318 lehekülge, sisuliselt on trükk eelmisest versioonist ca 60 lk võrra täiendatud.

Eesmärgiks on terminoloogia ühtlustamine ja kaastajastamine eelkõige seoses sellega, et arenguravimvormide valdkonnas on viimastel aastakümnetel olnud eriti intensiivne. Luuakse ja juurutatakse uusi ja efektiivsemaid ravimvorme, millele on vaja leida sobivad nimetused. Lisaks sellele on tänapäeval kasutusel ka kombineeritud ravimvormid (ravimvorm ja meditsiiniseade ühes ravimpreparaadis), mille eristamiseks on samuti vaja eraldi terminoloogiat.

Raamatu koostamisel kasutati kõikvõimalikke sõnastikke, sõnaraamatuid, seletavaid sõnaraamatuid, entsüklopeediaid ja palju muud, et leida vajalikku informatsiooni. Raamatu kasutamist hõlbustab inglise- ja eestikeelne aineregister. Leidke aega ning uurige ja kasutage käsiraamatut julgusti! Oma ettepanekutega võite pöörduda koostajate poole.

Daisy Volmer

sotsiaalfarmaatsia dotsent,
proviisoriõppe programmijuht
TÜ MV farmaatsia instituut

Ükskõik millise valdkonna mõistete puhul on hea, kui need on süstematiseeritud ja vastavad rahvusvahelistele standarditele. Farmaatsiavaldkonnas on seda tegevust viimase 20 aasta jooksul korraldanud farmaatsiaterminoloogia komisjon, keskendudes peamiselt Euroopa farmakopöa standardterminitega seotud mõistete – ravimvormid, manustamisviisid ja pakendid ning toimeainete tõlkimisele. Lisaks on läbi vaadatud toimeainete ATC rühmade üld- ja alapealkirjad ning ravimtaimede droogid ja nendega seotud mõisted.

Farmaatsiaterminoloogia raamatu täiendatud väljaandes on koha leidnud ka kliinilise ja haigla ning sotsiaalfarmaatsiaga seotud

terminid. Seega on ilmunud farmaatsiaterminoloogia kasutatav paljudes proviisori õppekava ainetes, võimaldades erinevate farmaatsiateemade mõisteid ühtlustatult kasutada. Saadud teadmised omandanud tulevane proviisor orienteerub paremini üldmõistetes ning oskab patsiendile näiteks vajadusel selgitada, millist ravimvormi ta täpselt kasutab ja kuidas seda manustada. Ravimitega seotud standardtermineid kasutatakse lisaks nii spetsialistile kui ka patsiendile mõeldud ravimiinfos. Ka siin on ühtne süsteem väga oluline, sest kui tervishoiutöötaja ja patsient räägivad sama keelt, on tõhus ja ohutu ravimite kasutamine paremini tagatud.